

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 203/22

Люксембург, 15 декември 2022 г.

Заклучение на генералния адвокат по съединени дела C-615/20 и C-671/20 | УР и други (Снемане на имунитета на съдия и отстраняването му от длъжност)

Генерален адвокат Collins: само независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, може да разреши наказателно преследване на съдия

На 18 ноември 2020 г. Дисциплинарната колегия на Върховния съд (Полша) сменя имунитета на съдия I.T. по отношение на наказателно преследване, намалява възнаграждението му и го отстранява от длъжност. Поради отстраняването му от длъжност съдия I.T. не може да разглежда нито едно от делата, които са му били възложени.

По дело C-615/20 запитващата юрисдикция, в която заседава съдия I.T., повдига многобройни възражения относно независимостта и безпристрастността на Дисциплинарната колегия и изразява съмнение дали разрешението ѝ да започне наказателно преследване срещу съдия и да го отстрани от длъжност представлява „съдебно решение“. Като се има предвид, че решението на Дисциплинарната колегия оказва пряко въздействие върху статута на запитващата юрисдикция, тя иска да се установи по-специално дали националните разпоредби, разрешаващи наказателното преследване срещу съдии, са подчинени на изискването за ефективна съдебна защита и дали предвид характеристиките си Дисциплинарната колегия може да дава такива разрешения. Освен това тя иска да се установи дали необоснованият отказ да се разреши на съдия, по отношение на когото такова преследване е разрешено, да заседава в съдебен състав, нарушава правото на Съюза.

По дело C-671/20 съдия, на когото председателят на Окръжния съд във Варшава е преразпределил делата, първоначално разглеждани от съдия I.T., изразява сходни резерви относно законосъобразността и ефективността на разрешението, дадено от Дисциплинарната колегия.

В представеното днес заключение¹ генералният адвокат Anthony Michael Collins отново потвърждава, че независимо от премахването на Дисциплинарната колегия продължават да съществуват оправдани съмнения относно нейната независимост и безпристрастност, които вече са установени в практиката на Съда². При условие, че това бъде проверено от запитващата юрисдикция, преките и непреки институционални връзки между министъра на правосъдието, прокурора, Krajowa Rada Sądownictwa

¹ Вж. също заключение на генерален адвокат Collins от днес по, на практика, идентични въпроси по дело Комисия/Полша (Независимост и личен живот на съдиите) (C-204/21, вж. също прессъобщение № 201/22).

² Решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), C-791/19 (вж. също прессъобщение № 130/21); решение от 19 ноември 2019 г., А. К. и др. (Независимост на Дисциплинарната колегия на Върховния съд), C-585/18, C-624/18 и C-625/18 (вж. също прессъобщение № 145/19).

(Национален съдебен съвет, Полша) и Дисциплинарната колегия увеличават и без това значителния риск последната да не бъде възприемана като напълно неутрален правораздавателен орган, когато се произнася по искания за предоставяне на разрешение за наказателно преследване срещу съдии и отстраняването им от длъжност.

Генералният адвокат стига до заключението, че член 2 ДЕС и член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, разгледани в светлината на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, **не допускат национална правна уредба, която предоставя компетентност за разрешаване на наказателното преследване, задържането и отстраняването от длъжност на съдии на съд, който не отговаря на изискванията да е независим, безпристрастен или предварително създаден със закон.**

Според генералния адвокат Collins задължението да се провери дали националният съд с оглед на състава си представлява предварително създаден със закон съд е съществено процесуално изискване. Спазването му е абсолютна процесуална предпоставка и трябва да се проверява служебно³. **Следователно правото на Съюза не допуска полския изменен Закон за устройството на общите съдилища, който възпрепятства всички полски съдилища да разглеждат какъвто и да е аспект от производството, което води до назначаването на съдия. Що се отнася до практиката на Конституционния съд на Полша, която забранява всякакъв съдебен контрол, който да се упражнява върху съдебните назначения, генералният адвокат отбелязва, че решенията на Съда, които изискват извършването на такъв контрол, обвързват всички полски съдилища. Ето защо запитващата юрисдикция трябва да остави без приложение решенията на Конституционния съд, ако приеме, че те са несъвместими с правото на Съюза, и да откаже да приложи всяко национално правило, което я задължава да се съобрази с тези решения.**

Генералният адвокат преценява също последиците от констатацията, че предоставянето на компетентност за разрешаване на наказателно преследване срещу съдии на Дисциплинарната колегия не е в съответствие с правото на Съюза. Според него след премахването на Дисциплинарната колегия **Полша трябва да гарантира, че компетентността на Дисциплинарната колегия се упражнява от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Полша също трябва незабавно да отстрани последиците от решенията, които тази колегия е приела.**

Генералният адвокат Collins смята, че всички държавни органи, включително запитващата юрисдикция, са длъжни да отстранят незаконосъобразните последици от решенията на Дисциплинарната колегия, с които се разрешава наказателно преследване срещу съдии и отстраняването им от длъжност. Следователно те трябва да оставят без приложение решението на Дисциплинарната колегия **и да позволят на съдия I.T. да участва в състава на запитващата юрисдикция.** Ако обаче едно от делата, които първоначално са били разпределени на съдия I.T., е преразпределено на друг състав, който сам по себе си е независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, тези производства може да останат висящи пред новия състав. Заключение в противния смисъл не би взело предвид правата на страните по делото на правна сигурност и на съдебен процес в разумен срок.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключението на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или

Решение от 26 март 2020 г., Преразглеждане Simpson/Съвет и HG/Комисия, съединени дела [C-542/18 RX-II](#) и [C-543/18 RX-II](#), т. 55, 57.

валидността на акт на Съюза. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Националният съд или трибунал трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда, което по същия начин е задължително за други национални съдилища или трибунали, пред които е повдигнат подобен въпрос.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc (+352) 4303 4293.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от представянето на заключението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ (+32) 2 2964106

Поддържайте връзка!

